

Persbericht: Maak historische archieven over Suriname openbaar

Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI) adviseert de minister van Buitenlandse Zaken de huidige beperkingen op archieven over Suriname uit de periode 1975-1984 op te heffen. In het advies [Naar een gedeeld verleden](#), dat voortvloeit uit een motie van het Kamerlid Don Ceder, pleit het Adviescollege voor meer openbaarheid en een toegankelijker archief, ook voor mensen in Suriname.

Opheffen beperkingen archief in 3 stappen

De betreffende archieven dateren uit een roerige periode. Vijf jaar na de onafhankelijkheid van Suriname vond in 1980 de Sergeantencoup plaats en tijdens de Decembermoorden in 1982 werden vijftien tegenstanders van het nieuwe regime vermoord. Bijna vijftig jaar later zijn er nog steeds veel vragen over deze periode, bijvoorbeeld over de eventuele betrokkenheid van Nederland. Daarbij wordt vaak verwezen naar 'geheime archieven' in Den Haag, waarin alle antwoorden te vinden zouden zijn. De huidige beperkingen op het archief dragen bij aan onnodige speculatie.

Volgens het ACOI is het nú tijd om de dossiers uit deze jaren beter toegankelijk te maken voor het grote publiek en onderzoekers, zodat iedereen toegang heeft en onderzoek kan doen. Het advies rust op drie pijlers:

1. Beëindig de openbaarheidsbeperkingen

Hef de huidige juridische en praktische barrières voor inzage op. Het ACOI roept de betrokken bewindspersonen van Buitenlandse Zaken en Onderwijs, Cultuur en

Wetenschap op om de openbaarheidsbeperkingen zo snel mogelijk te beëindigen. Het ACOI ziet geen reden de huidige openbaarheidsbeperkingen nog langer in stand te houden. De algemene rijksarchivaris pleitte hier in een advies uit 2018 voor een deel van de archieven al voor. De Tweede Kamer geeft inmiddels al wel iedereen toegang tot een eerder 'geheim' verklaard dossier, maar kan hierover meer duidelijkheid geven door dit in een besluit vast te leggen.

2. Vergroot de toegankelijkheid

Het openbaar maken van de archieven in Nederland alleen is niet genoeg. Inwoners uit Suriname zouden voor inzage een lange en vaak kosten intensieve reis moeten maken naar het Nationaal Archief in Den Haag. Het ACOI pleit er voor dat kopieën van het archief ook via de studiezaal van het Nationaal Archief in Suriname beschikbaar zijn. Een deel van het archief kan zonder meer online en voor privacygevoelig materiaal stelt het ACOI voor werk te maken van een digitale studiezaal. De veilige omgeving van een digitale studiezaal maakt de archieven op een laagdrempelige manier breder toegankelijk.

3. Breng archief over naar het Nationaal Archief

Tot slot roept het ACOI de minister van Defensie op zijn archieven uit deze periode zo snel mogelijk naar het Nationaal Archief over te brengen. Het is waarschijnlijk dat ook in deze archieven stukken zitten die dateren uit de periode 1975-1984 van Suriname. Het ACOI gaat er van uit dat de minister van Defensie bij overbrenging rekening houdt met de uitkomsten van dit advies.

Over het onderzoek

Het Adviescollege baseert dit advies op uitgebreid bronnenonderzoek in het archief van voornamelijk het ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze beperkt openbare dossiers liggen bij het Nationaal Archief. Het ACOI heeft van de minister van Buitenlandse Zaken toestemming gekregen onderzoek

te doen. Aanvullend heeft het ACOI verschillende personen geïnterviewd met relevante perspectieven op de historische context.

Het ACOI stelt dat het maatschappelijk belang van openbaarheid inmiddels zwaarder weegt dan een 'mogelijke onevenredige benadeling van belangen van individuen'. Het gaat dan om personen die zich destijds tegen de militaire dictatuur keerden. Openbaarmaking van hun identiteit zou niet alleen henzelf, maar ook hun families en mensen in hun omgeving in gevaar kunnen brengen. Daarvan is nu geen sprake meer.

Omdat ook veel direct betrokkenen inmiddels zijn overleden, ziet het ACOI geen belemmeringen meer om de dossiers volledig vrij te geven.

Noot voor de redactie:

Persvragen: Fayyad Jahangier | Fayyad.Jahangier@acoi.nl | 06-27133165

Over het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding bestaat sinds mei 2022 en heeft in de Wet open overheid (Woo) de opdracht om de toegang van eenieder tot overheidsinformatie te bevorderen. Dit gebeurt met gevraagde en ongevraagde adviezen aan regering en parlement, met werkwijzers (richtsnoeren) en kennisbevordering voor de uitvoeringspraktijk, en door in individuele zaken te bemiddelen tussen overheidsorganisaties en journalisten of andere Woo-verzoekers met een beroepsmatig belang. Lees meer over het Adviescollege op www.acoi.nl

Links naar het advies en overige

Advies: Naar een gedeeld verleden (PDF, 1 MB)

Advies over de mogelijkheden om de openbaarheid van archieven over Suriname uit de jaren tachtig te vergroten.

Dossier

Om advies uit te brengen over de mogelijkheden om de openbaarheid van het Suriname archief te vergroten, heeft het Adviescollege verschillende fasen doorlopen. U kunt deze via dit dossier inzien.

Persbericht als PDF (PDF, 233 kB)

Persbericht inclusief verwijzing naar het advies

Persbericht